

BELÜGYI KÖZLÖNY

A BELÜGYMINISZTERIUM

HIVATALOS LAPJA

BM Felügyeleti Osztály

1 db

Szám	Tárgy	Oldal
	Törvényerejű rendelet	
1981. évi 8. tvr.	A polgári repülésről — — — — —	85
	Minisztertanácsi rendelet	
17/1981. (VI. 9.) MT rend.	A polgári repülésről szóló 1981. évi 8. számú törvényerejű rendelet végrehajtásáról — — — — —	88
	Miniszteri parancs	
22/1981. (BK 6.) BM	A Belügyminisztérium munkájának önkéntes segítői tanácsadói csoportok létrehozásáról — — — — —	95
	Tájékoztató	
	A csónakkal és kishajóval Magyarországra látogató külföldiek és a külföldre látogató magyar turisták víziközlekedéséről — — — — —	96

Törvényerejű rendelet

A Magyar Népköztársaság

Elnöki Tanácsának

1981. évi 8. számú

törvényerejű rendelete

a polgári repülésről

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A törvényerejű rendelet hatálya

1. § (1) E törvényerejű rendelet hatálya kiterjed a magyar polgári légi járművel végzett repülésre, kivéve a honvédelmi célból végzett repülést, továbbá a Magyar Népköztársaság területén (légterében) külföldi polgári légi járművel végzett repülésre, az ezekkel összefüggő tevékenységekre, valamint a Magyar Népköztársaság légterének egyéb célú igénybevételére.

(2) E törvényerejű rendeletnek a repülésirányításra és a repülések végrehajtására vonatkozó rendelkezéseit a fegyveres erők, a fegyveres

testületek és a rendészeti szervek légi járművével végzett, valamint a polgári légi járművel honvédelmi célból végzett repülésre is alkalmazni kell, ha a repülést a polgári repülésirányító szolgálat által ellenőrzött légterben vagy légi útvonalon végzik.

(3) Magyar polgári légi járművel a Magyar Népköztársaság területén (légterén) kívül, illetőleg külföldi polgári légi járművel a Magyar Népköztársaság területén (légterében) végzett repülésre a törvényerejű rendelet hatálya nem terjed ki, ha a repülésre nemzetközi szerződés eltérően rendelkezik.

Hatósági jogkörök

2. § (1) A polgári repülés és az azzal összefüggő tevékenységek hatósági feladatait a közlekedés- és postaügyi miniszter látja el.

(2) A légter repülési és egyéb célú igénybevételének feltételeit és rendjét — figyelemmel a polgári repüléshez fűződő érdekekre is — a honvédelmi miniszter állapítja meg.

(3) A polgári repüléssel kapcsolatos rendészeti feladatok ellátásáról — a honvédelmi miniszterrel és a közlekedés- és postaügyi miniszterrel egyetértésben — a belügyminiszter gondoskodik.

II. Fejezet

LÉGIJÁRMŰVEK**A légijárművek lajstromozása**

3. § (1) A Magyar Népköztársaság Állami Légijármű Lajstromába (a továbbiakban: magyar lajstrom) — kérelemre — fel kell venni a magyar jogi személy és a magyar állampolgár tulajdonában (kezelésében) levő biztonságos repülésre alkalmas polgári légijárművet.

(2) A magyar lajstromba kell felvenni — ha nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik — a közös tulajdonban levő olyan polgári légijárművet, amelynek magyar tulajdoni hányada az ötven százalékot meghaladja.

(3) Nem kell a magyar lajstromba felvenni a közlekedés- és postaügyi miniszter által meghatározott légijárműveket (a továbbiakban: lajstromozásra nem kötelezett légijármű).

(4) Kérelemre a magyar lajstromba felvehető külföldi jogi személy vagy nem magyar állampolgár légijárműve, illetőleg az olyan közös tulajdonban levő polgári légijármű, amelynek magyar tulajdoni hányada az ötven százalékot nem haladja meg.

(5) A magyar lajstromba csak olyan polgári légijármű vehető fel, amely más állam lajstromában nem szerepel. A magyar lajstromba felvett polgári légijárművek más állam lajstromába való felvétele nem kérhető.

(6) Magyar állampolgár tulajdonában levő, de külföldön üzemben tartott légijármű lajstromba vétele megtagadható.

4. § (1) A Magyar Népköztársaság felségjele a HA-betűcsoport és a piros-fehér-zöld színjelzés.

(2) A magyar lajstromba felvett légijárművön fel kell tüntetni a Magyar Népköztársaság felségjelét és a lajstromjelet.

Légijármű gyártása, javítása

5. § Polgári légijármű (a továbbiakban: légi-jármű) gyártásához, előállításához és javításához engedély szükséges.

Üzemben tartás

6. § (1) Légijárművet csak az tarthat üzemben, aki arra engedélyt (a továbbiakban: üzem-bentartási engedély) kapott.

(2) Ha az üzemben tartó az üzemben tartási engedélyben meghatározott feltételeket vagy a légijárművek üzemeltetésére vonatkozó rendelkezéseket nem tartja meg, az üzemben tartási engedély visszavonható.

A légijármű műszaki alkalmassága

7. § (1) Légijármű abban az esetben tartható üzemben, ha olyan típushoz tartozik, amelyre típusalkalmassági bizonyítványt adtak ki. Ez a rendelkezés a lajstromozásra nem kötelezett légijárművekre nem vonatkozik.

(2) A típusalkalmassági bizonyítvány azt tanúsítja, hogy a légijármű-típus — meghatározott alkalmazási körben és feltételekkel — a biztonságos repülésre alkalmas.

(3) Az (1)–(2) bekezdésben foglaltakat alkalmazni kell a repülés biztonságát szolgáló be-rendezésekre és felszerelésekre.

8. § (1) A légijárművet — a lajstromozásra nem kötelezett légijármű kivételével — első üzembehelyezése előtt egyidejűleg is meg kell vizsgálni.

(2) Ha a légijármű a rendeltetésszerű használatra alkalmas és megfelel a típusára kiadott alkalmassági követelményeknek, valamint az előírt egyéb feltételeknek, a légijárműre légi-alkalmassági bizonyítványt kell kiadni.

(3) A légi-alkalmassági bizonyítványban meg kell határozni annak érvényességi határidejét. A bizonyítvány érvényessége a légijármű újabb alkalmassági vizsgálata (időszakos vizsgálat) alapján hosszabbítható meg.

III. Fejezet

A REPÜLÉS SZAKSZEMÉLYZETE

9. § (1) Légijárművet az vezethet, légijárművön repülés közben szakszolgálatot az láthat el (a továbbiakban együtt: hajózó személyzet), a repülési feladat biztonságát közvetlenül befolyásoló egyéb tevékenységet az végezhet, aki arra közbiztonsági és egészségi szempontból alkalmas, és megfelelő szakképzettséggel rendelkezik.

(2) A közbiztonsági és az egészségi alkalmasságot, valamint a szakképzettséget az érvényes szakszolgálati engedély tanúsítja.

10. § A polgári repülés dolgozói egyenruha viselésére és — a légügyi hatóság hozzájárulásával — rangjelzés használatára jogosultak.

A légijármű parancsnoka

11. § (1) A légijármű parancsnoka a hajózó személyzet erre képesített és az üzemben tartó által kijelölt tagja.

(2) A légijármű parancsnoka irányítja a hajózó személyzetnek a repülési feladattal összefüggő tevékenységét. Utasításait a hajózó személyzet tagjai kötelesek végrehajtani.

12. § (1) A repülés megkezdése előtt a légi jármű parancsnoka ellenőrzi, hogy a légi jármű alkalmas-e repülési feladat biztonságos végrehajtására.

(2) A repülési feladat biztonságos végrehajtásáért és a repülési szabályok megtartásáért a légi jármű parancsnoka felelős. Joga és kötelessége a repülés tartama alatt az ezekkel összefüggésben felmerülő minden kérdés végső eldöntése.

(3) Ha a légi járművet veszély fenyegeti, a légi jármű parancsnoka a repülés biztonságos befejezése — baleset vagy kényszerleszállás esetén az élet és vagyonbiztonság megóvása — érdekében köteles minden szükséges intézkedést megtenni.

(4) A légi jármű parancsnoka az utasokat a repülés biztonságához, valamint veszély vagy kár elhárításához szükséges magatartásra szólíthatja fel.

(5) Ha a légi jármű parancsnoka azt észleli, hogy más légi jármű vagy tengeri jármű veszélyhelyzetbe került, köteles — utasainak és személyzetének veszélyeztetése nélkül — az adott helyzetben szükséges és teljesíthető segítséget nyújtani.

13. § (1) A légi jármű parancsnoka köteles a légi járművön megbetegedett vagy balesetet szenvedett személy részére elsősegélynyújtásról gondoskodni és — ha szükséges — a beteget az első alkalmas repülőtéren az egészségügyi szerveknek átadni.

(2) A repülés, illetőleg az utasok biztonságát veszélyeztető cselekmény esetén a légi jármű parancsnoka jogosult az elkövetőt a cselekmény folytatásában megakadályozni.

(3) Külföldön levő magyar légi járművön elkövetett bűncselekmény esetén a légi jármű parancsnoka jogosult a büntetőügyekben eljáró nyomozó hatóságokra vonatkozó rendelkezéseket alkalmazni.

IV. Fejezet

A REPÜLŐTÉR

14. § (1) A légi járművek fel- és leszállására szolgáló terület (repülőtér, helikopterállomás; a továbbiakban együtt: repülőtér) létesítéséhez, bővítéséhez, átalakításához, üzemeltetéséhez és megszüntetéséhez engedély szükséges.

(2) A repülőtér állandó vagy ideiglenes, rendeltetés szerint pedig közforgalmú vagy nem közforgalmú repülőtér.

(3) A közforgalmú repülőtér létesítéséről a Minisztertanács határoz.

(4) Állandó repülőteret állami szerv, társadalmi szervezet, szövetkezet vagy egyesület létesíthet.

(5) A repülőtér üzemeltetője nem tagadhatja meg, hogy — meghatározott feltételek teljesítése esetén — a repülőteret rendeltetésszerű használatra bárki igénybe vegye.

15. § (1) Az állandó repülőterek, valamint a repülés biztonságát és zavartalanságát szolgáló földi létesítmények körzetében — a légtér akadálymentessége és a környezetvédelem, elsősorban a zajvédelem, valamint az érintett létesítmények rendeltetésszerű működése érdekében — védőterületet kell létesíteni. A védőterületen belül építési és beültetési tilalom vagy korlátozás rendelhető el.

(2) A tulajdonos (kezelő, használó) túrni köteles, hogy ingatlanán a repülés biztonságát és zavartalanságát szolgáló létesítményeket, berendezéseket helyezzenek el és ezeket javítsák, karbantartsák.

V. Fejezet

REPÜLÉSEK

A repülések engedélyezése, előkészítése és végrehajtása

16. § (1) A Magyar Népköztársaság területén (légterében) csak olyan légi jármű repülhet,

a) amely a biztonságos repülésre alkalmas állapotban van,

b) amelyen — a lajstromozásra nem kötelezett légi járműveket kivéve — államának felségjelét és a lajstromjelet feltüntették,

c) amely a repülésre engedélyt kapott.

(2) A repülést csak a repülési terv vagy a repülési feladat alapján engedélyezett légtérben, útvonalon, illetőleg magasságon szabad végrehajtani.

(3) A Magyar Népköztársaság légterében vagy annak meghatározott részében a repülés korlátozható, illetőleg megtiltható.

A repülés biztonsága, repülésirányítás

17. § (1) A repülés biztonságos és zavartalan végrehajtását repülésirányító és műszaki szolgálattal, valamint az ehhez szükséges berendezésekkel kell biztosítani.

(2) A repülésirányító szolgálat utasítása a légi jármű parancsnoka számára kötelező; attól csak veszély elhárítása érdekében térhet el.

18. § (1) A légi járművön tilos a személyzet vagy az utasok minden olyan magatartása, amely a repülés vagy a légi járművön tartózkodó személyek biztonságát veszélyezteti.

(2) Olyan anyagot vagy tárgyat, amely a repülés vagy a légi járművön tartózkodó szemé-

lyek biztonságát veszélyezteti, a légijárművön szállítani vagy a légijármű fedélzetére felvinni nem szabad.

Repülőbalesetek és rendkívüli repülőesemények

19. § (1) Aki légijármű balesetét észleli, köteles azt haladéktalanul a rendőrségnek bejelenteni. A rendőrség a bejelentés alapján haladéktalanul értesíti azokat a szerveket, amelyeknek feladatkörébe tartozik a baleset következtében veszélybe került személyeknek segítségnyújtása, illetőleg az élet és vagyonbiztonság védelme.

(2) Azokat a szervezeteket, amelyeknek a feladata a légijárművek megsegítése (felkutatása, mentése) a belügyminiszter, az egészségügyi miniszter, a honvédelmi miniszter, a közlekedés- és postaügyi miniszter — a fővárosi és a megyei tanácsok elnökeinek bevonásával — együttesen jelöli ki. Tevékenységük összehangolását a belügyminiszter által kijelölt szerv végzi.

20. § (1) Ha a légijárművet a repülési feladat végrehajtása közben baleset éri vagy eltűnik, illetőleg ezekből eredően vagy a repülés szabályainak megsértése miatt halál vagy súlyos személyi sérülés következik be (repülőbaleset), ennek okát és körülményeit meg kell vizsgálni.

(2) Meg kell vizsgálni azokat a repülőbaleseteket nem okozó eseményeket is (rendkívüli repülőesemény), amelyek a repülés biztonságát közvetlenül veszélyeztették.

(3) A repülőbaleset és a rendkívüli repülőesemény vizsgálatát (a továbbiakban: szakmai vizsgálat) a légügyi hatóság vezeti. A szakmai vizsgálat szabályait és rendjét, továbbá a vizsgálóbizottság összetételét a közlekedés- és postaügyi miniszter — a belügyminiszterrel egyetértésben — állapítja meg.

(4) Ha a Magyar Népköztársaság területén külföldi légijármű szenvedett balesetet vagy ilyen légijárművel történt rendkívüli repülőesemény, a lajstromozó állam légügyi hatóságának, továbbá a légijármű gyártójának és üzemben tartójának a szakmai vizsgálatban való részvételét — kívánságára — lehetővé kell tenni.

VII. Fejezet

LÉGIFUVAROZÁS

21. § (1) Közforgalmú légi személy- és áru fuvarozási tevékenység ellátásához a közlekedés- és postaügyi miniszter engedélye szükséges.

(2) A közforgalmú légiközlekedési vállalat szolgáltatásait — a fuvarozási feltételek teljesítése mellett — bárki igénybe veheti; e feltételek teljesítése esetében a vállalat a fuvarozást nem tagadhatja meg.

VII. Fejezet

ZÁRÓRENDELKEZÉSEK

22. § (1) Ez a törvényerejű rendelet 1981. július hó 1. napján lép hatályba; egyidejűleg a polgári repülésről szóló 1964. évi 26. számú törvényerejű rendelet hatályát veszti.

(2) E törvényerejű rendelet végrehajtásáról a Minisztertanács gondoskodik.

Losonczi Pál s. k.,
a Magyar Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
elnöke

Katona Imre s. k.,
a Magyar Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
titkára

Minisztertanácsi rendelet

A Minisztertanács

17/1981. (VI. 9.) számú

rendelete

a polgári repülésről szóló 1981. évi 8. számú
törvényerejű rendelet végrehajtásáról

A polgári repülésről szóló 1981. évi 8. számú törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Tvr.) 22. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a Minisztertanács a következőket rendeli:

(A Tvr. 1. §-ához)

1. §

A törvényerejű rendelet alkalmazásában:

a) **légijármű:** a légtérben közlekedő személy-, illetőleg teherszállításra alkalmas szerkezet,

b) **polgári légijármű:** a fegyveres erők, a fegyveres testületek és a rendészeti szervek által üzemben tartott légijárművet kivéve minden légijármű,

c) **magyar polgári légijármű:** a magyar lajstromba felvett légijármű, továbbá a közlekedés- és postaügyi miniszter által meghatározott fajtájú — magyar jogi személy vagy magyar állampolgár tulajdonában levő — légijármű,

d) **polgári repülés:** a légiközlekedés (személy, poggyász, áru és postai küldemény légi szállítása, fuvarozása), a gazdasági, oktatási, egészségügyi, kulturális és különleges célú repülési tevékenység, továbbá a sportrepülés és az ejtőernyőzés,

e) **repülés tartama:** akkor kezdődik, amikor repülési szándékkal az első személy a légijármű fedélzetére lép és addig tart, amíg az utolsó személy a légijármű fedélzetét elhagyja,

f) a repüléssel összefüggő tevékenység:

— a repülések irányítása, összehangolása és ellenőrzése (repülésirányítás),

— a légi jármű, valamint a repülés célját szolgáló berendezés és felszerelés gyártása, javítása és üzemeltetése,

— a repülőter, valamint a repülések irányításához, összehangolásához és meteorológiai kiszolgálásához szükséges berendezések létesítése és üzemeltetése,

— a repülési szakemberképzés,

— a repülés fejlesztését szolgáló kutatómunka.

(A Tvr. 2. §-ához)**2. §**

A közlekedés- és postaügyi miniszter a polgári repülésre és az azzal összefüggő tevékenységekre vonatkozó hatósági jogkörét — jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában — az általa kijelölt államigazgatási szerv (a továbbiakban: légügyi hatóság) útján gyakorolja.

3. §

A repülési tevékenységet végző gazdálkodó szervezetek, társadalmi szervezetek és egyesületek — polgári repülésre vonatkozó — fejlesztési terveiről a közlekedés- és postaügyi minisztert és a honvédelmi minisztert előzetesen tájékoztatni kell.

(A Tvr. 3—4. §-aihoz)**4. §**

(1) A magyar lajstromot a légügyi hatóság vezeti.

(2) A lajstrombavételt a légi jármű tulajdonosának (kezelőjének) vagy — a tulajdonos (kezelő) hozzájárulásával — az üzemeltetőnek kell kérnie. A légi jármű lajstrombavételéről a légügyi hatóság lajstromozási bizonyítványt ad.

(3) Kísérleti repülés és próbarepülés esetén a légügyi hatóság a légi járműre ideiglenes lajstromozási bizonyítványt és lajstromjelet ad.

(4) A légi járművet a magyar lajstromból törölni kell, ha

- a) üzemeltetést végleg megszüntetik,
- b) üzemeltetésre végleg alkalmatlanná vált,
- c) megsemmisült,
- d) a törlést a légi jármű tulajdonosa egyéb okból kéri.

(5) A légi járműnek a magyar lajstromból törlése esetén a tulajdonos köteles a lajstromozási bizonyítványt a légügyi hatóságnak visszaszolgáltatni.

(A Tvr. 5. §-ához)**5. §**

(1) A polgári légi jármű

a) gyártására, előállítására az Ipari Minisztérium.

b) javítására a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium ad engedélyt.

(2) A polgári légi járművek gyártására és javítására a légügyi hatóság szakmai feltételeket állapít meg.

(A Tvr. 6. §-ához)**6. §**

(1) Az üzemeltetési engedélyt a légügyi hatóság adja ki és vonja vissza.

(2) Egy üzemeltetési engedély alapján több légi jármű is üzemben tartható.

(3) Az üzemeltetési engedélyben meg kell határozni az üzemeltethető légi járművek típusát (körét), az üzemeltetés célját, szervezeti, személyi és dologi feltételeit, továbbá az engedély érvényességi idejét.

(4) A légügyi hatóság a kiadott üzemeltetési engedélyekről a Belügyminisztériumot tájékoztatja.

(A Tvr. 7. §-ához)**7. §**

(1) A típusalkalmassági bizonyítványt típusvizsgálat alapján a légügyi hatóság adja ki. Külföldön gyártott légi jármű (berendezés, felszerelés) vizsgálata során elfogadhatja más állam illetékes hatóságának igazolását arról, hogy a típus biztonságos repülésre alkalmas.

(2) A repülés biztonságát szolgáló berendezéseket és felszereléseket, amelyek csak típusalkalmassági bizonyítvánnyal tarthatók üzemben a légügyi hatóság határozza meg.

(3) A közlekedés- és postaügyi miniszter a légi járművek, valamint a repülés biztonságát szolgáló berendezések és felszerelések egységesítése érdekében azok külföldről beszerezhető típusait korlátozhatja.

8. §

(1) A típusalkalmassági bizonyítvány kiadását a légi jármű, a berendezés, illetőleg a felszerelés belföldi gyártásának megkezdése vagy külföldről való behozatala (kereskedelmi forgalomban beszerezett légi jármű, berendezés, felszerelés tekintetében a külkereskedelmi szerződés megkötése) előtt kell — a gyártónak, illetőleg az üzemeltetőnek — kérnie.

(2) A típusalkalmassági bizonyítvány kiadásáig a belföldi sorozatgyártás nem kezdhető meg, illetőleg a külkereskedelmi szerződés nem köthető meg.

9. §

(1) A légügyi hatóság a típusalkalmassági bizonyítványban határozza meg, hogy milyen légijárműveket kell baleseti adatrögzítő, baleseti beszédrögzítő, illetőleg rádióberendezéssel felszerelni. A légügyi hatóság meghatározhatja a berendezések típusát is.

(2) Légijárműre rádióberendezés utólagos felszereléséhez a légügyi hatóság engedélye szükséges.

10. §

A típusalkalmassági bizonyítványban meg kell határozni azt is, hogy a légijármű milyen létszámú és összetételű szakszeméllyel üzemeltethető.

(A Tvr. 8. §-ához)

11. §

(1) A légialkalmassági bizonyítványt a légügyi hatóság adja ki.

(2) Légialkalmassági bizonyítvány csak lajstromba vett légijárműre adható.

(3) A légügyi hatóság — külföldön gyártott vagy javított légijármű, valamint külföldön üzemeltetett magyar légijármű vizsgálata során — elfogadhatja más állam illetékes hatóságának a légialkalmasságot tanúsító igazolását.

12. §

A légijárművet nagyjavítása vagy a légialkalmasságát befolyásoló sérülést követő javítása után alkalmassági vizsgálatra be kell mutatni.

13. §

Az üzemeltetés megkezdése előtt a lajstromozásra nem kötelezett légijárművek biztonságos repülésre alkalmasságát is meg kell vizsgálni. A vizsgálat rendjét és a légialkalmasság feltételeit a közlekedés- és postaügyi miniszter állapítja meg.

14. §

(1) A légialkalmassági feltételek megtartásáért az üzemeltető a felelős.

(2) A légügyi hatóság a légijárművek légialkalmasságát bármikor ellenőrizheti.

(A Tvr. 9. §-ához)

15. §

Nem magyar állampolgár magyar légijárművet csak a légügyi hatóság engedélyével vezethet.

16. §

(1) A szakszolgálati engedély megszerzéséhez szükséges — az állami közép- és felsőfokú oktatási intézményekben meg nem szerezhető — szakmai ismeretekre vonatkozó képzést ellátó oktatási és kiképzési szervezetek fenntartásáról az üzemeltető felett felügyeletet gyakorló miniszter gondoskodik.

(2) A szakszolgálati engedély megszerzéséhez szükséges oktatás tananyagát és követelményeit — az ügykörüket érintő kérdésekben az érdekeltektől minisztériumokkal és országos hatáskörű szervekkel egyetértésben — a légügyi hatóság állapítja meg.

(3) Szakmai képzésben részt vevő személy szakszolgálati engedélyhez kötött tevékenységet a kiképzés ideje alatt — a légügyi hatóság által meghatározott körben és módon — ilyen engedély nélkül is folytathat.

(4) A szakszolgálati vizsgáztatás a légügyi hatóság feladata.

(5) A polgári repülés szakemberképzési feladatairól a Minisztertanács külön rendelkezik.

17. §

A szakszolgálati engedéllyel rendelkezőket — a légügyi hatóság által meghatározott követelmények szerint — tovább kell képezni. A továbbképzés költsége a munkáltatót terheli.

18. §

(1) A szakszemélyzet tagjai egészségi alkalmasságának megállapítását végző egészségügyi szervezetet az egészségügyi miniszter, a honvédelmi miniszter és a közlekedés- és postaügyi miniszter együttesen jelöli ki.

(2) A szakszemélyzet tagjainak egészségi alkalmassági követelményeit a légügyi hatóság az Egészségügyi Minisztériummal egyetértésben állapítja meg.

(A Tvr. 11. §-ához)

19. §

(1) Motor nélküli légijárműnek motoros légijárművel való vontatásánál az egész vontatmány parancsnoka a motoros légijármű vezetője.

(2) A kiképzés alatt álló, de szakszolgálati engedéllyel nem rendelkező légijárművezető növendéket önálló repülési feladatának teljesítése közben a légijármű parancsnokának kell tekinteni.

(A Tvr. 12. §-ához)

20. §

A légügyi hatóság határozza meg, hogy a légijármű alkalmassága tekintetében mire terjed ki a légijármű parancsnokának az ellenőrzési kötelezettsége.

(A Tvr. 13. §-ához)**21. §**

(1) A légijárművön történt születésről, bal-esetről, elhalálozásról és az ezekkel kapcsolatban tett intézkedésekről jegyzőkönyvet kell készíteni.

(2) A légijárművön történt elhalálozás esetében — az illetékes hatóságok részére történő átadásig — a légijármű parancsnoka gondoskodik az elhunytak a légijárművön levő ingóságai megőrzéséről.

(A Tvr. 14. §-ához)**22. §**

(1) Állandó repülőtér a légijárművek üzemeltetéséhez szükséges állandó létesítménnyel (létesítményekkel) rendelkező olyan repülőtér, amelyet repülőtevékenység ellátásához folyamatosan igénybe vesznek.

(2) Közforgalmú repülőtér a személyek, poggyász, áru és postai küldemények légifuvarozását szolgáló állandó repülőtér. A közlekedés- és postaügyi miniszter a közforgalmú repülőtér nemzetközi repülőtérnek nyilváníthatja.

(3) Ideiglenes repülőtér a légijárművek fel- és leszállására, valamint földi mozgására alkalmas, a légügyi hatóság előírásainak megfelelően kijelölt olyan terület, amelyet repülőtevékenység ellátásához ideiglenesen — vagy több alkalommal — vesznek igénybe.

(4) Állandó repülőtér — a légügyi hatóság által engedélyezett határidőig — ideiglenes jelleggel is üzemeltethető.

(5) A repülőterek — a közlekedés- és postaügyi miniszter által meghatározott feltételek szerint — osztályokba sorolhatók.

23. §

Közforgalmú repülőtér létesítésére — az érdekeltekkel egyetértésben — a közlekedés- és postaügyi miniszter tesz javaslatot.

24. §

(1) Állandó repülőtér

a) létesítésére (a közforgalmú repülőtér kivételével), továbbá megszüntetésére — a belügyminiszterrel és a honvédelmi miniszterrel, valamint az egyéb érdekelt miniszterekkel (országos hatáskörű szervek vezetőivel) egyetértésben — a közlekedés- és postaügyi miniszter;

b) bővítésére és átalakítására — a Belügyminisztériummal és a Honvédelmi Minisztériummal, valamint az egyéb érdekelt minisztériumokkal (országos hatáskörű szervekkel) egyetértésben — a légügyi hatóság;

c) üzemeltetésére a légügyi hatóság ad engedélyt.

(2) A repülőtér üzemeltetéséhez adott engedélyben (a továbbiakban: üzemeltetési engedély) meg kell határozni az üzemeltetés feltételeit és az engedély érvényességi idejét. A kiadott engedélyekről a légügyi hatóság nyilvántartást vezet.

(3) Ideiglenes repülőtér a légügyi hatóság előírásai alapján létesíthető, bővíthető, alakítható át, üzemeltethető, illetőleg szüntethető meg. Az ideiglenes repülőtér üzemeltetésének megkezdését és megszüntetését a légügyi hatóságnak, a Belügyminisztériumnak és a Honvédelmi Minisztériumnak előzetesen be kell jelenteni.

25. §

(1) A repülőtér üzemeltetője köteles a repülőtér olyan állapotban tartani, amely az üzemeltetési engedély megadásának alapjául szolgált.

(2) Ha a repülőtér állapota, üzemeltetési módja a jogszabályban vagy az üzemeltetési engedélyben foglalt feltételeknek nem felel meg, a légügyi hatóság a repülőtér üzemeltetését korlátozhatja vagy az üzemeltetési engedélyt visszavonhatja.

26. §

(1) A repülés biztonsága és zavartalansága érdekében

a) közforgalmú repülőtéren állami légiforgalmi, repülésmeteorológiai, tűzoltó, mentő, elsősegélynyújtó, repülésegészségügyi és műszaki-mentő szolgálatot, valamint vezetékes és vezeték nélküli távközlő berendezést,

b) nemzetközi közforgalmú repülőtéren — az a) pontban foglaltakon kívül — a határátkelőhelyeken rendszeresített hatósági ellenőrző, rendőri és közegészségügyi szolgálatot,

c) nem közforgalmú állandó repülőtéren repülésirányító és — a légügyi hatóság által az érdekelt szervekkel egyetértésben adott külön rendelkezés alapján — meteorológiai szolgálatot, továbbá vezetékes és vezeték nélküli távközlő berendezést, valamint tűzoltó és mentő felszerelést kell tartani.

(2) A repülőtéren kötelező szolgálatok elhelyezéséről és működési feltételeiről, továbbá a szolgálatok feladatainak ellátásához szükséges műszaki-technikai eszközök és berendezések létesítéséről és fejlesztéséről a repülőtér üzemeltetője, a szolgálatok működéséről, az eszközök és berendezések üzemeltetéséről a szolgálatot ellátó szerv — saját költségén — gondoskodik.

27. §

(1) A repülőtér rendeltetésszerű használatának feltételeit a repülőtérrend, valamint a repülőtérhasználati díjakra vonatkozó és egyéb előírások határozzák meg.

(2) A repülőtér üzemeltetője az üzemeltetési engedély alapján a repülőtérrendben szabályozza

- a) a légijárművek közlekedését a repülőtér és a repülőtér körzetének légterében,
- b) az egyéb járművek és a gyalogosok közlekedését a repülőtérén,
- c) a repülőtéri létesítmények és berendezések használatát.

(3) A nemzetközi közforgalmú repülőtér rendjének kidolgozásánál az üzemeltető kikéri az ott működő hatósági ellenőrző szolgálatok véleményét.

(4) A repülőtérrendet a légügyi hatóság hagyja jóvá.

(5) Az üzemeltető a repülőtérrendet — a rájuk vonatkozó mértékben — az érdekeltek tudomására hozza.

(6) A repülőtérre és a hozzátartozó létesítményekbe — a közönség számára nyitva álló helyek kivételével — engedély nélkül belépni, járművel behajtani vagy a repülőtér rendeltetészerű használatát bármilyen módon zavarni nem szabad.

(A Tvr. 15. §-ához)

28. §

(1) A terepből, illetőleg a környezet általános szintjéből jelentősen kiemelkedő — külön jogszabályban meghatározott — létesítményeket légiközlekedési akadályjelzéssel kell ellátni. A légügyi hatóság a repülés biztonsága érdekében egyéb létesítmény akadályjelzését is elrendelheti. Az akadályjelzés elhelyezéséről és karbantartásáról a repülőtér létesítésének engedélyezését követően készült létesítmény esetén annak tulajdonosa (kezelője), egyébként a repülőtér üzemeltetője köteles gondoskodni.

(2) A légügyi hatóság a repülés biztonságát veszélyeztető optikai, akusztikai vagy elektromágneses zavart kiváltó létesítmény tulajdonosát (kezelőjét) a zavaró hatás megszüntetésére kötelezheti.

(A Tvr. 16. §-ához)

29. §

(1) Magyar légijármű a biztonságos repülésre akkor alkalmas, ha előkészítették a repülési feladat végrehajtására és rendelkezik az ehhez szükséges — megfelelően felkészült — személyzettel.

(2) Lajstromozásra kötelezett magyar légijármű biztonságos repülésre alkalmasságához ezenkívül szükséges az is, hogy érvényes légialkalmassági bizonyítvánnyal rendelkezzen és megfeleljen az abban meghatározott követelményeknek, valamint hajózó személyzetének érvényes szakszolgálati engedélye legyen.

(3) A légijármű biztonságos repülésre alkalmasságáért és a repülési feladatra való előkészítéséért, továbbá a hajózó személyzet felkészítéséért a légijármű üzemeltetője a felelős.

(4) Külföldi légijármű a biztonságos repülésre akkor alkalmas, ha az államában előírt érvényes légialkalmassági bizonyítványa van és megfelel az abban meghatározott követelményeknek.

(5) A repülést csak olyan időjárási viszonyok között szabad megkezdeni, amelyek a tervezett repülési feladat biztonságos végrehajtását nem veszélyeztetik.

30. §

(1) Kísérleti repülés, próbarepülés, valamint egyszeri átrepülés — a légügyi hatóság engedélyével — légialkalmassági bizonyítvány nélkül is végezhető. Ilyen repülésben csak a feladat végrehajtásához szükséges személyek vehetnek részt.

(2) Kísérleti és próbarepülés esetén, a légijármű biztonságos repülésre alkalmasságáért a gyártó, illetőleg a javító szerv felelős.

31. §

A Magyar Népköztársaság légterében való repüléshez

- a) előzetes és
 - b) forgalmi
- engedély szükséges.

32. §

(1) A repüléshez szükséges előzetes engedélyt

- a) magyar polgári légijármű belföldi, nem közforgalmú repülésénél a honvédelmi miniszter és a közlekedés- és postaügyi miniszter által létrehozott és fenntartott egyesített központi repüléstervező, összehangoló és ellenőrző szolgálat (a továbbiakban: Egyesített Repülésirányító Főközpont);
- b) minden egyéb repülésnél a légügyi hatóság adja.

(2) Külföldi kormány-, katonai, rendőri és vámszervek tulajdonában (használatában) levő légijárművel a Magyar Népköztársaság légterében végzett repüléshez a Belügyminisztérium, a Honvédelmi Minisztérium és a Külügyminisztérium, külföldi légijárművel végzett egyéb, nem közforgalmú repüléshez a Belügyminisztérium hozzájárulásával adható ki az előzetes engedély.

(3) Menetrendszerinti közforgalmú repülésnél a jóváhagyott menetrend előzetes engedélynek minősül. A menetrendet — a nemzetközi szerződések alapján — a légügyi hatóság hagyja jóvá.

(4) A légügyi hatóság az általa kiadott előzetes engedélyről — a repüléseknek és a légtér egyéb célú igénybevételének, valamint a repülésirányító tevékenységeknek a tervezése, illetőleg az előzetes összehangolása céljából — az Egyesített Repülésirányító Főközpontot tájékoztatja.

33. §

(1) A repülési feladat végrehajtásához szükséges forgalmi engedélyt (felszállási, határbelépési vagy üzemkezdési engedély) a légiforgalmi, illetőleg a repülésirányító szolgálat — az Egyesített Repülésirányító Főközponttal való egyeztetés alapján — adja.

(2) Az egyeztetés célja a repüléseknek és a légtér egyéb célú igénybevételének, valamint a repülésirányító tevékenységeknek — a repülési feladat biztonságos végrehajtásához szükséges — összehangolása.

(3) A forgalmi engedély alapján a légijármű parancsnoka jogosult a repülési feladat végrehajtására, az engedélyben meghatározott feltételek szerint.

34. §

A Honvédelmi Minisztérium külön engedélyre szükséges az olyan légtérben végzendő repüléshez, amelyben a repülés korlátozott vagy tiltott (a továbbiakban: tiltott légtér).

35. §

(1) A Belügyminisztériumnak — jogszabályban meghatározott esetben a Honvédelmi Minisztériummal és a Közlekedés- és Postaügyi Minisztériummal egyetértésben kiadott — külön engedélyre szükséges

- a) a látványosság célját szolgáló repüléshez,
- b) a látványosság célját szolgáló vagy repülőtérén kívül végzett ejtőernyős ugráshoz,
- c) a légijárműre felfüggesztett tehernek lakott terület feletti polgári célú szállításához,
- d) légijárművel (a kikötött hőlégballont kivéve) végzett hirdetéshez és röpcédulaszórás-hoz,
- e) légijárműről tárgy ledobásához, a mezőgazdasági vagy közegészségügyi szórótevékenység kivételével,
- f) légijármű fedélzetéről — annak felszereléséhez nem tartozó eszközzel — fénykép- vagy filmfelvétel készítéséhez és képrögzítéshez,
- g) légijárműnek nem minősülő repülőtest (földről irányított repülőmodell) látványosság célját szolgáló vagy lakott terület feletti egyéb repíttetéséhez.

(2) Légijárműről lakott terület felett végzett közegészségügyi szóró tevékenységhez (fertőtlenítés, szúnyogirtás stb.) a területileg illetékes megyei (fővárosi) tanács vb egészségügyi fel-

adatokat ellátó szakigazgatási szervének hozzájárulása szükséges.

36. §

A repülőtérén kívüli fel- és leszállás feltételeit a légügyi hatóság állapítja meg.

37. §

A légtér nem repülési célú igénybevételéhez (léggömb, rádiószonda, szabadon repülő modell, nagy teherbírású sárkányszerkezet felbocsátása, jégeső elhárító rakéta fellövése stb.) az Egyesített Repülésirányító Főközpont előzetes engedélyre szükséges.

38. §

(1) Magyar légijárművön — a lajstromozásra nem kötelezett légijárművet kivéve — a következő okmányokat kell tartani:

- a) a repülési lap (parancs),
- b) lajstromozási bizonyítvány,
- c) légialkalmassági bizonyítvány,
- d) szakszolgálati engedély a személyzet minden tagja részére,
- e) rádióberendezéssel felszerelt légijárműnél a rádióberendezés engedélye.

(2) Nemzetközi repülést végző magyar légijárművön az (1) bekezdésben meghatározottakon kívül

- a) repülési terv,
- b) fedélzeti napló,
- c) poggyász és árú szállítása esetén részletes kimutatás és bevallás a poggyászáról, illetőleg az áruról,
- d) a külön jogszabályban meghatározott biztosítási okmányok.

(3) A légügyi hatóság a légijárművön az (1), (2) bekezdésben meghatározottakon kívül egyéb okmány tartását is kötelezővé teheti.

(4) A repülési lapot az üzembentartó (megbízottja) állítja ki. A repülési lap a légijármű személyzetének kijelölésére, szolgálati beosztására, továbbá a repülési feladatra vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza.

(5) A fedélzeti naplót a hajózó személyzet erre kijelölt tagja vezeti; a napló tartalmazza a repülés időtartama alatt a légijármű üzemi adatait, továbbá a repülési feladat végrehajtására vonatkozó adatokat.

(6) Külföldi légijárművön azokat az okmányokat kell tartani, amelyeket nemzetközi szerződés — ennek hiányában a lajstromozó állam jogszabálya — előír.

(7) A légügyi hatóság határozza meg, hogy lajstromozásra nem kötelezett légijárművön milyen okmányokat kell tartani.

39. §

(1) A légtérnek azt a részét, amelyben a polgári repülés állandóan tilos a honvédelmi miniszter határozza meg.

(2) A légtér egyéb területein elrendelt repülési tilalom idejét és a repülések egyéb korlátozásait a honvédelmi miniszter — a polgári repülés érdekeit és biztonságát is figyelembe véve — állapítja meg. A tilalmakról (korlátozásokról) a légügyi hatóság az érdekelteket tájékoztatja.

(3) A légtér igénybevételére vonatkozó engedély megadását követően elrendelt tilalmat vagy korlátozást az engedélyező szerv haladéktalanul az engedélyes tudomására hozza.

40. §

A közforgalmú és a nemzetközi repülésre a honvédelmi miniszter a közlekedési- és postaügyi miniszterrel egyetértésben állandó légi útvonalakat jelöl ki és meghatározza azok igénybevételének a rendjét. Az ilyen repüléseket — veszélyhelyzet kivételével — csak a kijelölt légi útvonalon szabad végrehajtani.

41. §

(1) Ha a légijármű a repülési terv (repülési feladat) alapján engedélyezett légtérbe (légi útvonalat) elhagyja vagy tiltott légtérbe repül a légijármű parancsnoka köteles a légijárművel az engedélyezett légtérbe (légi útvonalra) haladéktalanul visszatérni, a tiltott légtérbe elhagyni vagy — a kapott utasításnak megfelelően — leszállni.

(2) Ha a légijármű parancsnoka leszállást elrendelő jelzést kap, köteles a leszállásra megjelölt helyen — ennek hiányában a biztonságos leszállásra alkalmas legközelebbi helyen — a légijárművel leszállni. Leszállás után a légijármű parancsnokának a legközelebbi hatóságnál haladéktalanul jelentkeznie kell.

(3) A légijármű parancsnoka a leszállást megtiltó jelzés esetében köteles a repülést a kapott irányításnak megfelelően tovább folytatni. Irányítás hiányában a légijárművel a legközelebbi — biztonságos leszállásra alkalmas — repülőterén szállhat le.

42. §

(1) A fel- és leszállástól eltekintve — különösen lakott terület, továbbá szabadban összegyűlt embertömeg felett — csak olyan magasságban szabad repülni, hogy a repülés az élet- és a vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse és az emberi környezetet az elkerülhetetlennél nagyobb mértékben ne zavarja.

(2) Az engedélyezett repülési magasságtól — veszélyhelyzet kivételével — eltérni nem szabad.

(A Tvr. 17. §-ához)

43. §

(1) A közforgalmú repülések irányításáról a közlekedés- és postaügyi miniszter az általa erre kijelölt szolgálat útján gondoskodik.

(2) A nem közforgalmú légijárművek és repülőterek üzemeltetői (üzemeltetői) — a közlekedés- és postaügyi miniszter által meghatározott körben — kötelesek repülésirányító szolgálat fenntartására, valamint repülésirányító és repülésbiztonsági berendezések létesítésére.

44. §

A repülés biztonságos és zavartalan végrehajtását navigációs, távközlő, repülésirányító, meteorológiai, rádió- és fénytechnikai és egyéb berendezések szolgálják. Ilyen berendezéseket létesíteni, megváltoztatni vagy megszüntetni csak a légügyi hatóság engedélyével szabad.

45. §

A repülések végrehajtása közben a repüléseknek és a légtér egyéb célú igénybevételének, valamint a repülésirányító tevékenységeknek legfelső szintű összehangolása a honvédelmi miniszter feladata.

(A Tvr. 18. §-ához)

46. §

A nem közforgalmú légijármű üzemeltetője köteles

a) a légijármű fedélzetén repülés közben tartózkodó személyek javára a repülés,

b) ejtőernyős ugró javára az ejtőernyős ugrás időtartamára balesetbiztosítási szerződést kötni. Ezt a rendelkezést a közforgalmú légifutvarozó alkalmazottai tekintetében is alkalmazni kell.

(A Tvr. 19—20. §-aihoz)

47. §

(1) Repülőbaleset esetén a baleset helye szerint illetékes rendőri szerv irányításával a tényleges (tűzoltó, egészségügyi stb.) és a honvédelmi szervek kötelesek a kutatásban, mentésben és a repülőbaleset következményeinek elhárításában együttműködni.

(2) A szakmai vizsgálatban a légijármű üzemeltetője felügyeleti szervének a részvételét lehetővé kell tenni.

(3) A szakmai vizsgálat költségeit az üzemeltető viseli.

(A Tvr. 21. §-ához)

48. §

(1) A közforgalmú légiközlekedési vállalat a rendszeresen közlekedő járataira menetrendet készít, amelyben figyelembe veszi

- a) a személy- illetőleg az árufuvarozási igényeket,
- b) a csatlakozásokat,
- c) a légügyi hatóság által meghatározott egyéb szempontokat.

(2) A menetrendet és annak változásait — az utasok, illetőleg a fuvaroztatók tájékoztatása céljából — közzé kell tenni.

(A Tvr. 22. §-ához)

49. §

A törvényerejű rendelet és e rendelet végrehajtása érdekében

- a) a közlekedés- és postaügyi miniszter állapítja meg
 - a légi járművek lajstromozásának és nyilvántartásának részletes szabályait,
 - a légi járművek üzemeltetésének feltételeit,
 - a szakszolgálati engedélyre vonatkozó szabályokat,

b) a belügyminiszter állapítja meg — a közlekedés- és postaügyi miniszter, valamint a honvédelmi miniszterrel egyetértésben — a polgári repüléssel összefüggő rendészeti feladatok ellátásának a rendjét;

c) az egészségügyi miniszter — a közlekedés- és postaügyi miniszterrel, valamint a honvédelmi miniszterrel egyetértésben — állapítja meg a sportrepülő egészségügyi alkalmasságának vizsgálatát végző szervezetet, valamint az egészségi alkalmasságuk vizsgálatának feltételeit;

d) a honvédelmi miniszter, a közlekedés- és postaügyi miniszter és a belügyminiszter együttesen állapítja meg a honvédelmi célból végzett polgári repülések elrendelésének módját és feltételeit;

e) a közlekedés- és postaügyi miniszter és a pénzügyminiszter együttesen állapítja meg a repülőterek és légi útvonalak használati díját, valamint a hatósági vizsgálatokért és a hatósági engedélyek (igazolások) kiadásáért fizetendő díjakat.

50. §

A törvényerejű rendelet, valamint az e rendelet alapján kiadott engedélyk nem mentesítenek a más jogszabályokban előírt egyéb hatósági engedélyk (építésügyi, egészségügyi, postai stb.) megszerzése alól.

51. §

(1) Ez a rendelet 1981 július 1. napján lép hatályba; egyidejűleg a polgári repülésről szóló 1964. évi 26. számú törvényerejű rendelet végrehajtására kiadott 27/1964. (XI. 10.) Korm. számú rendelet hatályát veszti.

(2) A polgári repülésre vonatkozó, a felszabadulás előtt kiadott jogszabályok közül hatályban maradnak

a) a nemzetközi légifuvarozásra vonatkozó jogszabályok egységesítése tárgyában Varsóban 1929. október 12-én aláírt egyezményről szóló 1936. évi XXVIII. törvény.

b) a légi járművek biztosítási lefoglalására vonatkozó 1933. évi római egyezményről szóló 1937. évi IX. törvény.

Lázár György s. k.,
a Minisztertanács elnöke

Miniszeri parancs

A Magyar Népköztársaság

belügyminiszterének

22/1981. (BK 6.) számú

parancsa

a Belügyminisztérium munkájának önkéntes segítői tanácsadói csoportok létrehozásáról

Az állam és közbiztonság védelme, a bűnözés megelőzése, a Magyar Népköztársaság államhatárának őrzete, az ország tűzvédelme a társadalom tagjainak aktív részvételét igényli. Ebben a munkában az eddigieknél jobban kell támaszkodni a Belügyminisztérium munkájának önkéntes segítőire. Az önkéntes társadalmi segítők tevékenységének hatékonyabb ellátása, munkájuk szakszerűbb segítése és koordinálása érdekében

m e g p a r a n c s o l o m :

1. Az állambiztonsági feladatokban, a bűnüldözésben, a közbiztonság és a közlekedés rendjének fenntartásában, az államhatár őrzetében, a tűzvédelemben magas felkészültséggel, kiemelkedő szakismeretekkel és gyakorlati tapasztalatokkal rendelkező nyugállományú rendőr, határőr és tűzoltó tisztekből, zászlósokból, tiszt-helyettesekből „A Belügyminisztérium munkájának önkéntes segítői tanácsadói csoportokat” (a továbbiakban: tanácsadói csoport) kell létrehozni.

2. A tanácsadói csoport tagja lehet az 1. pontban említettek közül az aki vállalja a rendőrség, határőrség, a tűzoltóság munkájának önkéntes, aktív segítségét.

3. Tanácsadói csoportokat lehet szervezni:

a) a rendőrségnél a BM Országos Rendőr-főkapitányságon; a megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságokon; valamennyi rendőrkapitányságon;

b) a határőrségnél az Országos Parancsnokságon; a kerületparancsnokságokon;

c) a tűzoltóságnál az Országos Parancsnokságon; a megyei (budapesti) tűzoltóparancsnokságokon; az alsóbb szintű tűzoltóparancsnokságokon.

4. A tanácsadói csoportok szervezéséért, irányításáért a BM ORFK Csoportfőnökségein, a megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságokon, a rendőrkapitányságokon a foglalkoztató osztály vezetője; a BM Határőrség Országos Parancsnokságon a határügyi, valamint a párt- és tömegszervezeti osztály vezetője, a határőr kerületeknél a törzsfőnök és a politikai osztály vezetője; a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokságon és Budapesten a Tűzoltási és Szolgálati Osztály vezetője, a megyei tűzoltóparancsnokságokon a Tűzoltási és Szolgálati Csoport vezetője, az alsóbb szintű parancsnokságokon a parancsnok helyettese felelős.

5. A tanácsadói csoportok feladata:

a) az önkéntes rendőri és határőri csoportvezetők, az önkéntes és vállalati tűzoltóparancsnokok szolgálatsszervező, eligazító, ellenőrző, beszámoltató, értékelő tevékenységének segítése; a jó tapasztalatok általánosítása;

b) az önkéntes rendőri, határőri, tűzoltói szolgálattal — a politikai nevelő munkával, a honvédelmi, az állam- és közbiztonsági, a tűzvédelmi propagandával — összefüggő kérdésekben javaslatok kidolgozásában aktív közreműködés és a megvalósításukban való részvétel;

c) az önkéntes rendőri és határőri csoportoknál az önkéntes tűzoltó egyesületeknél és a vállalati tűzoltóságoknál az oktató-nevelő munka színvonalának javítása, kiképzési, továbbképzési anyagok készítése, illetve ezek készítésében közreműködés;

d) az önkéntes rendőr és határőr felvételét jelölő, ajánló társadalmi és gazdasági szervekkel való együttműködés erősítése, a felvételi munka javítása.

6. A tanácsadói csoportok tagjai önkéntes segítők. Kötelezettségeik, jogaik és elismerésük tekintetében a 4/1976. számú belügyminiszteri parancssal kiadott, a BM Munkájának Önkéntes Segítői Szabályzatban (a továbbiakban: Szabályzat), valamint a tűz elleni védekezésről és a tűzoltóságról szóló jogszabályokban és a pa-

rancsban foglaltakat kell alkalmazni. A csoport tagjait önkéntes rendőr, határőr és tűzoltó igazolvánnyal, valamint tanácsadói megbízólevéllel kell ellátni.

7. A tanácsadói csoportok tevékenységét, munkájuk tapasztalatait a Szabályzat 67. pontjában, a 3/1980. (VIII. 30.) BM számú rendelet 3. számú melléklet 20. pontjában és a 6. számú melléklet 2. pontjában foglaltak alapján kell értékelni.

8. Ez a parancs kiadása napján lép hatályba. A parancsban foglaltakat a személyi állományal, az önkéntes rendőrökkel, határőrökkel és tűzoltókkal ismertetni kell.

Dr. Horváth István s. k.,
belügyminiszter

Tájékoztató

a csónakkal és kishajóval Magyarországra látogató külföldiek és a külföldre látogató magyar turisták víziközlekedéséről

1. Az érvényes útlevelemmel és — ha kétoldalú egyezmény eltérően nem rendelkezik — vízummal rendelkező magyar állampolgárok és külföldiek csónakkal és kishajóval (a továbbiakban: kishajóval) víziúton is beléptethetők a Magyar Népköztársaság területére, részt vehetnek a víziközlekedésben, továbbá víziúton is kiléptethetők az ország területéről.

2. A nemzetközi forgalomban víziúton közlekedő kishajók be- és kiléptetése (a továbbiakban: átléptetés) a nemzetközi személyforgalom számára nyitva álló határátkelőhelyek kikötőiben történik.

Az átléptetés eseti vagy időszakos engedély alapján, továbbá baleset vagy egyéb veszélyhelyzet (vihar, árvíz, stb.) esetén más kikötőben is végrehajtható.

3. A nemzetközi forgalomban résztvevő kishajók számára nyitva álló határátkelő helyek

a) a Dunán:

— Komárom,
— Budapest,
— Mohács;

b) a Tiszán:

— Szeged.

4. A kishajók, valamint utasaik víziúton történő határátlépését a határőr forgalomellenőrző pont — a vámhivatallal egyetértésben — engedélyezi.

A kishajó vezetője a határkikötőben az államhatáron való átléptetés céljából a határőr forgalomellenőrző ponton és a vámhivatalnál is köteles jelentkezni.

A nemzetközi forgalomban közlekedő kishajók utasai:

— beléptetés előtt és kiléptetés után, — a jelentkezés és rendkívüli esemény kivételével — a Magyar Népköztársaság területén nem léphetnek partra és a kishajóval nem köthetnek rá a beléptetett hajókra,

— kiléptetés előtt és beléptetés után a kishajóval nem köthetnek rá a már kiléptetett hajókra.

5. Az átléptetés során a vízirendészeti feladatokat ellátó rendőri szerv:

a) ellenőrzi

— a kishajó állapotát és terhelését, a hajókormányokat, a kötelező felszerelések meglétét és állapotát,

— a kishajó vezetőjére és személyzetére kötelezően előírt képesítések okmányait,

b) tájékoztatást ad

— a tervezett hajóútra elrendelt hajózási korlátozásokról,

— a külföldiek részére az idegenrendészeti szabályokról és — ezen belül — a jelentkezési kötelezettségről.

6. A kishajókkal beléptetés után a határvízen — így a Duna közös magyar—csehszlovák szakaszán is — csak napkeltétől napnyugtáig szabad közlekedni és csak a kijelölt kikötőhelyeken szabad kikötni.

Kijelölt kikötőhelyek a Duna magyar—csehszlovák közös szakaszán:

Dunaremete, Mosonmagyaróvár, Gönyű, Komárom, Neszmély és Esztergom területén vannak.

7. A Magyar Népköztársaság területén levő belvizeken a sport és kedvtelési célú kishajók, kiköthetnek és lehorgonyozhatnak mindazokon a helyeken, amelyek nem esnek tiltó rendelkezés hatálya alá.

A Hajózási Szabályzat 7.06 cikke alapján veszteglés céljából tilos lehorgonyozni vagy kikötöni:

a) ahol veszteglést, horgonyzást vagy kikötést tiltó táblát helyeztek el,

b) hajóút szűkületben, annak közvetlen közelében és egyéb olyan helyen, ahol a veszteglés a közlekedést akadályozza,

c) hajózható mellékfolyók, mellékágak, csatornák és a kikötőmedencék bejáratánál,

d) kompok útvonalán,

e) hidak és magasfeszültségű vezetékek alatt, valamint a táblával megjelölt fordulóhelyeken, kivéve ha a hajózási hatóság a tilalom alól felmentést adott.

8. A Magyar Népköztársaság területén levő kikötők igénybevételére a kikötők használatának rendjéről szóló 11/1977. (XII. 21.) KPM számú rendeletben, valamint a hatályos kikötőrendekben foglaltak az irányadók.

A fentiek alapján a sport és kedvtelési célú kishajók a kikötők vízterületét csak az egyéb hajók közlekedésének akadályozása nélkül használhatják és ideiglenesen sem köthetnek ki az egyéb hajók részére szolgáló kikötőhelyeken.

Az idegen lobogó alatt közlekedő (külföldi) sport- és kedvtelési célú kishajók a dunai kikötők közül kiköthetnek

— Komárom Kikötő (1768,8—1764,7 fkm) területén a jobb parton

a) az 1767,86 fkm-nél kikötött pontonra a határvizsgálathoz,

b) az a) pontban jelzett ponton felett 40, felette 60 méter távolságon belül a parton vagy partközélemben a várakozáshoz;

A kikötő parti területét csak a hajóállomás épülete melletti bejáraton keresztül szabad elhagyni és megközelíteni.

— Budapest Kikötő (1659—1634 fkm között) területén

a) az 1656,2—1655,8 fkm között a jobb parton (Római part)

b) az 1649,4—1649,2 fkm között a bal parton azok a kishajók, amelyek építése és felszereltsége a kövezett rézsús part melletti kikötést, veszteglést — figyelemmel a vízállás ingadozására — biztosítja;

— Mohács Kikötő (1450,7—1445,5 fkm) területén a jobb parton

a) az 1446,75—1446,70 fkm között a határvizsgálathoz,

b) az 1447,9—1447,7 fkm,

az 1447,25—1447,0 fkm és

az 1446,3—1446,1 fkm között

a várakozáshoz.

Egyéb kikötőkben történő kikötést a hajózási hatóság a területileg illetékes vízirendészeti rendőri szerv egyetértésével engedélyezheti.

9. A hajózási hatósági jogkört a KPM Hajózási Felügyelet gyakorolja. (Címe: Budapest V., Apáczai Csere János u. 11. 1052, telefon: 180-212).

A Hajózási Felügyelet kirendeltségei működnek a következő kikötőkben (hivatali munkaidőben)

- Komárom (telefon: 52)
- Dunaújvárosban (telefon: 16-848)
- Mohácson (telefon: 50-96)
- Siófokon (telefon: 11-607)

10. Vízirendészeti rendőri szervek működnek

a) a Dunán:

Győrben, Komáromban, Nagymaroson, Budapestben, Dömsödön, Százhalombattán, Dunaújvárosban, Pakson, Baján és Mohácson;

b) a Tiszán:

Szegeden, Csongrádon, Szolnokon, Kiskörén, Leninvárosban és Tokajban;

c) a Balatonon:

Siófokon, Balatonföldváron, Fonyódon, Keszthelyen és Balatonfüreden;

d) a Velencei-tavon:

Agárdon.

Egyéb vizeken a vízirendészeti feladatokat a területileg illetékes rendőri szervek látják el.

A vízirendészeti feladatokat ellátó rendőri szervek jogosultak a menetben levő és a veszteglő kishajókat, valamint azok vezetőit és utasait ellenőrizni, továbbá bűncselekmény és szabálysértés gyanúja vagy észlelése esetén intézkedni.

11. A kishajó vezetője köteles a személyi sérüléssel vagy anyagi kárral járó balesetet a legközelebbi (vízirendészeti) rendőri szervnek bejelenteni.

12. A külföldre távozó vízitúrázók részére az európai országok hajózási hatóságai — az érvényes belföldi okmányok alapján kérelemre — kiadják a

— „Nemzetközi Bizonyítvány Kedvtelési Célú Hajóra” és a

— „Nemzetközi Bizonyítvány Kedvtelési Célú Hajó vezetésére”

okmányokat.

(Egyes országokban a hajózási hatóságok által erre felhatalmazott más szervezet — sportszövetség, klub, stb. — adja ki az okmányokat. Ez esetben az okmány neve nem bizonyítvány hanem kártya.)

Ezeket az okmányokat csak a kiadó állam hivatalos nyelvén állítják ki, elrendezésük és kitöltésük azonban egységes, ami az ellenőrzést megkönnyíti.

A kedvtelési célú hajók nemzetközi okmányában „A befogadható személyek száma” rovat fakultatív jellegű, vagyis a kiadó hatóság dönt a rovat beiktatásáról, illetve kitöltéséről. Amennyiben a Magyarországra érkező kishajó okmányában e rovat nem szerepel vagy nincs kitöltve, az ellenőrzésre jogosult hatóságok a vízijármű terhelését a Hajózási Szabályzat előírásai szerint bírálják el.

Ezek szerint a csónakok és 7 m-es vagy annál kisebb hosszúságú kishajók, biztonsági távolsága (a vízzáró oldal felső szélének legalsó pontja és a merülési sík közötti távolság) méterben legalább a következő értéket érje el:

Vízijármű	Balaton	Folyókon és 1,5 m-nél mélyebb tavakon	1,5 m-nél nem mélyebb tavakon
Evezős csónak	0,3	0,25	0,2
Evezős csónak felfújható	0,2	0,15	0,1
Kishajó	0,4	0,3	0,25
Motorcsónak	0,3	0,25	0,2
Felfújható motorcsónak és kishajó	0,25	0,2	0,15
Vitorlás csónak	0,35	0,3	0,3

Ha a sport- és kedvtelési célú csónak használata esetén a megengedett legkisebb biztonsági távolság nem biztosítható, a csónakban tartózkodó személyek részére mentőeszközt kell a csónakban elhelyezni. A csónakban az úszni nem tudó személyek részére minden esetben egy-egy darab mentőmellényt kell elhelyezni.

13. A Magyar Népköztársaság területén levő belvizeken érvényes korlátozások:

a) a Balatonon és a Velencei-tavon belsőégésű motorral hajtott sport- és kedvtelési célú kishajót üzemeltetni nem szabad.

b) a Ráckevei-Dunában 250 cm³-nél nagyobb hengerűrtartalmú belsőégésű motorral hajtott kishajóval tilos közlekedni, tilos továbbá motoros kishajóval közlekedni 14 és 15, valamint 21 és 6 óra között. A vízijárművek csak a kijelölt hajóúton és legfeljebb 20 km/óra sebességgel közlekedhetnek, a kikötőhelyeket legfeljebb 5 km/óra sebességgel és a partra merőleges irányban hagyhatják el, illetve közelíthetik meg.

c) a Keleti Főcsatornában a vízijárművek legfeljebb 13 km/óra sebességgel közlekedhetnek.

14. Csónak és kishajó vezetőjének közvetlenül vezetés előtt, valamint vezetés közben szesz italt vagy más hasonlóan ható szert fogyasztani, továbbá azok valamelyikének hatása alatt csónakot és kishajót vezetni, illetőleg

a vízijármű vezetését ilyen személynek átengedni tilos.

15. Vízisízés szabályai

Tilos a vízisízés:

- a) medencés kikötőben és ilyen kikötő bejárata előtt 200 m-es körzetben,
- b) zsiliphez tartozó vízterületen,
- c) kijelölt lekötőhelyen,
- d) hajóútszűkületben,
- e) hídnyílásokban,
- f) fürdésre kijelölt vízterületen,
- g) a Dunán a budapesti északi és déli összekötő hidak közötti szakaszon,
- h) a Ráckevei Dunaágban és a tavakon, kivéve a vízisízésre kijelölt vízterületeket (vízisípályákat).

Vízisízni csak jó látási viszonyok mellett szabad.

A vízisíző mentőmellényt köteles viselni.

A vízisízőt vonató hajón — a hajóvezetőn kívül — kísérőnek is tartózkodni kell, aki a vízisízőt figyelni és a felmerülő veszélyekre figyelmeztetni köteles.

16. Lobogóviselés szabályai:

A nyilvántartásba vételre kötelezett kishajón — napkeltétől napnyugtáig — alkalmazni kell a nemzeti lobogót.

17. Tilos fürdeni:

- a) hajóútban,
- b) hajóutat és hajózási akadályt jelző bolyák — vitorlás hajók és fürdés célját szolgáló úszó-

művek kivételével — nagyhajók, úszómunkagépek és úszóművek 50 méteres körzetében,

c) hidak, zsilipek, vízkivételi művek, egyéb vízi műtárgyak, komp- és révátkelőhelyek, valamint vízimunkák 100 méteres körzetében.

d) hajókikötők, lekötőhelyek, hajóállomások területén,

e) egészségre ártalmas vizekben,

f) kijelölt fürdőhelyek kivételével a határvizekben és a városok belterületén levő szabad vizekben,

g) vízijármű kísérete nélkül a Balaton Somogy megyei területén a parttól 1000 méternél, Veszprém és Zala megye területén a parttól 500 méternél nagyobb távolságra,

h) ahol azt tiltó tábla jelzi.

A fürdési tilalmat 60 x 30 cm méretű fehér alapú, kék hullámozó vízen fekete felsőtestet ábrázoló és átlósan 5 cm széles piros csíkkal áthúzott táblával kell jelölni. A táblán kék mezőben fehér színű nyíllal és a távolság (méter, kilométer) feltüntetésével kell jelölni a tiltott terület hosszát.

18. A Magyar Népköztársaság területére közúton (vasúton, stb.) behozott kishajók víziközeledésére is az előzőekben ismertetett szabályok érvényesek.

19. A Magyar Népköztársaság területén táborozni csak az arra kijelölt helyeken szabad. A táborozás lehetőségeiről az idegenforgalmi szervek adnak tájékoztatást.

20. A Belügyi Közlöny 1974. április 25-én megjelent 4. számában levő hasonló tárgyú tájékoztató hatályát veszti.

Belügyminisztérium

Kiadja: Belügyminisztérium Titkársága

BM 81. 6. — 1318
